

גליון מס' 24 \ ניסן התשפ"ג

# פִּיסַת מְדְבָר וְהָר

העלון החודשי של מרכז סיור ולימוד  
סוסיא



## תוכן הענינים:

הנעשה במסו"ל סוסיא / **עמוד 3**

תנ"ך במדבר ובהר / **עמודים 4-5-6**

היום לפני.. / **עמוד 7**

מדרש שיר / **עמוד 8**

שמו מרום עינכם- הפינה האסטרונומית / **עמודים 10-11**

## מה חדש במסו"ל סוסיא?

### מהנעשה במסו"ל - חודש ניסן

"אביב הגיע פסח בא..."

חודש טוב לכל קוראינו המתמידים והחדשים!

חודש ניסן מגיע אלינו בשמחה ובצבעוניות בטבע - חרדלים, חלמיות, חרציות, נוריות ועוד המון צבעים נפלאים ואביביים.

החודש בבית ספר שדה סוסיא היה חודש מבורך ועמוס בטיולים שגרתיים - במדבר יהודה, בנגב, בשפלה ואפילו בערבה.

כמו בכל שנה, גם בפורים השנה עלינו לתל מעון לסיור בהדרכתו של דורון שר-אבי ולקריאת מגילה עם תושבי ההר והסביבה.

אנחנו מזמינים אתכם לחגוג אתנו בחול המועד פסח במגוון טיולים ולטעום ממיטב המקומות הקסומים בהר חברון:

### **יום ראשון, י"ח ניסן (9.4)**

#### תצפית כוכבים במצפה מדרג

נפגש בבית ספר שדה סוסיא בשעה 18:15 להתכנסות. יציאה בשיירת רכבים פרטיים למצפה מדרג שם נהנה מתצפית כוכבים, מודלים, וטלסקופים וכמובן נהנה מסיבוב בחווה החדשה ומכוס תה חם

### **יום שני, י"ט ניסן (10.4)**

#### תל רבוד

12:00-14:00: סיור רגלי מודרך בעקבות כלב בן יפונה בקרית ספר היא דביר.

ניפגש בשעה 12:00 בכניסה ליישוב עתניאל, נעלה על אוטובוסים לתל רבוד ונסייר בתל.

סיום עד השעה 14:00 בכניסה לעתניאל.

#### בריכת כרמל

9:00-11:00: גיחה לבריכת כרמל בעקבות דוד, נבל ואביגילי.

יציאה בשעה 9:00 מבית ספר שדה סוסיא, חזרה עד השעה 11:00 לבית ספר שדה.

לבאים ליום מלא- הפסקה בבית ספר שדה.

#### סיור עששיות בסוסיא הקדומה

נפגש בשעה 20:00 בכניסה לאתר, נסייר בין העתיקות לאור הנרות ונכיר את אורח החיים של תושבי סוסיא הקדומה.

מומלץ להצטרף ליום מלא. ניתן להירשם לכל אחד מן הסיורים בנפרד.

עלול לכל סיור - ש10 לאדם. תשלום מגיל 5

להרשמה- כנסו לאתר [www.susya.org.il](http://www.susya.org.il) או לאתר של תיירות יתיר [www.goyatir.co.il](http://www.goyatir.co.il)

**מחכים לכם!**

## "פְּרִיחַ שְׂדֵה" - תנ"ך במדבר ובהר – אמונה מסליס

### ספירת העומר

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תְבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרְתֶם אֶת קְצִירָהּ וְהִבַּאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל הַכֹּהֵן. וְהִגִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת יִגִּיפוּ הַכֹּהֵן... וְסַפַּרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאְכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבְּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה. טו עַד מַמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה'" (ספר ויקרא, פרק כ"ג, פסוקים ט"ו-ט"ז)

ספירת העומר היא מצוות עשה מתוך תרי"ג מצוות.

המצווה היא לספור כל יום במשך 49 ימים החל מהקרבן **מנחת העומר**. ביום החמישים של הספירה חוגגים את חג השבועות, שנקרא כך על שם שבעת השבועות של הספירה.

ספירת העומר הוא גם כינויה של תקופה שבה חלה מצוות הספירה.

### מהי מנחת העומר?

מנחת העומר או עומר התנופה היא קורבן מנחת ציבור שמביאים מראשית הקציר, למחרת יום טוב ראשון של חג הפסח. המנחה הייתה מובאת מסולת שעורים בנפח של "עומר" (מה שנתן למנחה את שמה) של ראשית הקציר, וקודם הקרבתה הייתה מונפת על ידי כהן לפני ה'. קורבן זה נקרא גם "מנחת ביכורים" על שם שמביאים אותו מהתבואה שביכרה. מיום הבאת העומר, מתחילה ספירת העומר, המונה את הימים שבין הבאת העומר לחג השבועות, בו מקריבים את שתי הלחם.

היום המדויק שבו יש לקיים את המצווה, ובהתאמה לחגוג את חג השבועות, היווה מוקד לפולמוס מרכזי בין הכתות היהודיות בתקופת המקדש.

בתקופת בית שני התקיימה מחלוקת גדולה בין הפרושים לבין כתות אחרות בדבר תאריך הבאת העומר. למחלוקת זו השלכה על ספירת העומר ועל התאריך שבו חל חג השבועות, ולכן היו לה השלכות דרמטיות על אחדות העם באותם ימים.

"אמר לו: שוטה, ולא תהא תורה שלמה שלנו כשיחה בטילה שלכם! כתוב אחד אומר: "תספרו חמשים יום", וכתוב אחד אומר: "שבע שבתות תמימות תהיינה", הא כיצד? כאן ביום טוב שחל להיות בשבת, כאן ביום טוב שחל להיות באמצע שבת".

ריב"ז מסיים את הוויכוח עם הצדוקי בלימוד מתוך הפסוקים המסביר שהקרבן העומר הינה במוצאי יום טוב. אם נעייין בדרשה, נראה כי ריב"ז אינו מפרש את המילה "שבת" כ'יום טוב', אלא משאירו במשמעות המקורית כ'שבת בראשית', ולומד מפסוק נוסף שלעיתים מקריבים באמצע שבוע.

התורה לא קבעה את גדרי המצווה המדויקים, וחכמים הם אלו שקבעו כמה פעמים ביום יש להתפלל, את מועדי התפילה וכדומה (עיינו שם, ב - ז). כך גם לגבי מצוות הקרבן העומר - חכמים קבעו גדרים קבועים למצווה אשר התורה לא קבעה אותם. אם כן, בהסבר זה ריב"ז מדגיש את סמכותם של חכמים בעיצוב ובפסיקת ההלכה, עניין שהצדוקים והבייתוסים לא קיבלו. בנקודה זו באה לידי ביטוי סמכותה וגדלותה של התורה שבעל פה בנוגע לעיצוב ההלכה וקביעת גדרי ההלכות שנשארו 'פתוחים' בדברי התורה.

רוב המפרשים מסכימים שספירת העומר בימינו אינה אלא מדרבנן, זכר למקדש.

באגדה אמרו: "בשעה שאמר להם משה תעבדון את האלהים על ההר הזה (שמות ג' י"ב), אמרו לו ישראל: משה רבינו אימתי עבודה זו? אמר להם: לסוף חמישים יום. והיו מונין כל אחר ואחד לעצמו.

מכאן קבעו חכמים לספירת העומר (מובא בר"ן סוף פסחים).

עיקר הספירה הוא לחבר את חג הפסח עם עצרת שהוא חג השבועות.

טעם נוסף לספירה - מפני שכל אחד מישראל היה עסוק בקציר שלו, והיו מפוזרים כל אחד בגורנו. ציווה למנות כדי שלא ישכחו זמן עלייתם לרגל (אבודרהם).

ועוד, לפי שארץ ישראל היא ארבע מאות פרסא על ארבע מאות פרסא וירושלם בטבורה, הרי שתי מאות לכל צד, ובעשרים יום ילך לביתו, כי מהלך אדם בינוני עשר פרסאות ליום, ועשרים יום יחזור לרגל חג השבועות, הרי ארבעים יום, ושבעה שבתות הרי מ"ז יום, נשארו עוד שני ימים להתעכב בביתו, לכך ציווה הקב"ה למנות, שלא ישכח שלא יעכב בביתו יותר משני ימים (מנהגי מהר"י טירנא, בין פסח לשבועות).

ספירת העומר הוא כמו ספירת השנים בשמיטה ויובל (ויקרא כ"ה, ח') שבע שמיטות במ"ט שנים ושנת החמישים היא יובל. ובספירת העומר נחשב יום לשנה.

**חידוש החג** - עם חידוש ההתיישבות החקלאית בישראל חודש גם מנהג קציר העומר, בקיבוצים רבים בהם יש גידולי שדה חיטה נהוג לחוג את חג העומר. ברוב הקיבוצים שעורכים אותו הוא מבוסס על הטקס שעיצב מתתיהו שלם ברמת יוחנן.

**מתתיהו שלם** (27 במרץ 1904 - 10 במאי 1975) היה איש רוח, מלחין ומשורר ישראלי, מחלוצי הזמר העברי. שלם היה איש העלייה השלישית ונמצא בין ראשוני היוצרים של תרבות החג הקיבוצית.

שלם היה היוצר הראשון ביישוב העברי בעת החדשה שחיבר מילים ומנגינות יחד. יצירותיו שאובות מן המקורות היהודיים הקדומים ומנוף הארץ, בה הרבה לטייל ולהלך אחרי הצאן.

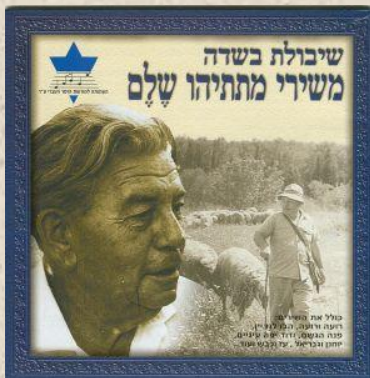
ברמת יוחנן המשיך מתתיהו שלם את פועלו, הן בענף הצאן והן בתחום יצירת הזמר והחג. בנוסף לרעיית הצאן, התבקש מתתיהו לשמש מורה בחברת הנוער, ולשם כך יצא ב-1944 להשתלמות בהוראה בירושלים, כשהוא משלב לימודי מוזיקה אצל רזובסקי. במסגרת עבודת ההוראה בחברת הנוער בקיבוץ חיבר מחזות המשבצים בתוכם שירים ומנגינות, והעלה אותם על הבמה עם חניכיו.

עם תום עבודתו בחינוך הקים את המכון להווי ומועד ברמת יוחנן, המשמש כמרכז לשימור, חקר ויצירה בנושא תרבות, הווי והחג הקיבוצי. במשך השנים בהן עבד בחינוך ובמכון להווי ומועד שמר תמיד על קשר חם עם ענף הצאן ועם הרעיה שהיו אהבתו הראשונה. בשנותיו האחרונות התרכז בעבודתו ב"מכון להווי ומועד" כשהוא מלווה בעצה ובהדרכה את הפעילות התרבותית בקיבוצים.

מתתיהו לא למד מוזיקה בצורה מסודרת ואף לא ידע תווים שנים רבות. את שיריו הראשונים, בעת היותו בבית-אלפא, היה שר ליוסף טל, אשר רשם את התווים. ברמת

יוחנן, התמסר שלם לעיצוב דפוסים חדשים לחגים ביישוב הקיבוצי והכפרי, ויצר מסכות חג, לחג העומר, חג הסוכות, חג הגז וחג כלולות. ביצירתו, עבד בשיתוף עם לאה ברגשטיין, שהייתה הכוריאוגרפית של המחולות שבוצעו באותן חגיגות. מסכות אלו הכוללות טקסים, שירים ומנגינות, הפכו לנכסי תרבות של התנועה הקיבוצית ושל יישובים רבים ברחבי הארץ.

מתיתיהו נפטר ב10 במאי 1975, ב' אייר התשל"ה בגיל 71 ברמת יוחנן.



שיהיה חג אחדות, ושמחה!

## מעשה שהיה... היום לפני... הדסה לוי

כל יום ושעה בחיינו הופכים מבלי משים לרגעים היסטוריים של ממש, אם רק ניצוק משמעות לרגעים אלו. האם בעוד 100 שנה, מעשינו יופיעו בפינת ההיסטוריה "היום לפני"? בפינה זו נעלה מידי חודש אירועים היסטוריים מרתקים בתולדות העם והארץ, שהתרחשו בחודש זה, שהרי עם ללא עבר "ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל".

שנתיים אחרי מלחמת ששת הימים, ט' בניסן, מלחמת ההתשה בעיצומה אבל בירושלים המונים הולכים אחרי ארונו של אחד מצדיקי העיר. בקהל אפשר לראות אסירים, מצורעים, אנשים קשי יום ובין לבין גם לא מעט ילדים. כולם מלווים בדמעות את האיש שליווה אותם בליטופיו החמים.

מספר רבי שניאור מייזליש: "בביתתי למד תלמיד אחד, בנם של עניים מרודים, אשר מחמת הדחק לא היה ביכולתו להשתתף בקניית מתנה לחברים שהגיעו למצוות. כאשר הגיע אותו תלמיד למצוות, לא רצו התלמידים לקנות לו ספר מתנה לבר-מצווה. יומיים לפני הבר-מצווה, פגשני רבי אריה ושאלני: "מדוע לא הביאו אליי את המתנה עבור פלוני, על מנת שאכתוב את ההקדשה כמקובל, הרי בעוד יומיים הבר מצווה?". השבתי לו, שמאחר ותלמיד זה לא השתתף בקניית מתנה לשאר התלמידים, על כן אין קונים גם לו".

"לך לביתי", ציווה עלי רבי אריה, "ואמור לאשתי, שתתן בידך את ה'חמישה חומשי תורה' הנמצאים על המדף העליון שבארון הספרים, והביאם אלי". עשיתי כמצוותו. משהבאתי את הספרים נאנח ואמר: "לא. לא לאלו התכוונתי. חזור ואמור לאשתי תחיה, כי על המדף העליון מונחים 'חמישה חומשי תורה' חדשים, שניתנו לבני חיים יעקב כמתנה לבר מצווה. החומשים הללו שהבאת אליי אינם חדשים, ולא יאה לתתם כמתנה לבר מצווה. ואילו החומשים של בני, חדשים הם וטרם השתמש בהם...".

"ואכן, הורדו הספרים החדשים, זרבי אריה כתב הקדשה בשם כל התלמידים, וכך זכה גם תלמיד זה למתנה בזכותו של רבי אריה. בשעת כתיבת ההקדשה אמר רבי אריה: "מי יודע כמה צער היה מצטער אותו תלמיד, בראותו את בני כיתתו באים לשמחתו בידיים ריקניות, והרי זו שפיכות דמים ממש. וכי בשל כך שנבצר ממנו מלהשתתף בשל אחרים - אשם הוא? חלילה! צריך לעשות הכל כדי למנוע צער מנער שכן עניים הוא...".

מסופר על רבי אריה לוי שהייתה גרה לידו משפחה שאהב מאוד. אחד מילדיו המשפחה עזב את דרך אבותיו והוריד את כיפתו.

הרב, שהיה נוהג לבקר אצלם לעיתים קרובות לא הבין מדוע הילד מתחמק ממנו שוב ושוב. כאילו לא רוצה לראות אותו.

באחד הימים צעד הרב ברחוב וראה את אותו הנער. אך הנער עבר צד במדרכה בשביל לא להתקל בו.

רץ אחריו רב אריה ואמר לו "בני, מדוע הינך כועס עלי? האם עשיתי דבר שפגע בך?"

הנער הנבוך מלמל שבגלל שהוא גלוי ראש לא רצה לפגוש ברב ולצער אותו. ליטף אותו רבי אריה ואמר "אני אדם נמוך קומה. איני רואה את ראשך. אני רואה רק עד הלב"

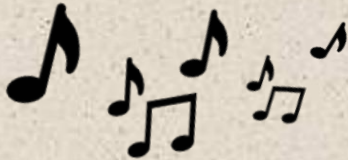
ר' אריה נולד בפולין בו' ניסן, עלה לארץ כשהיה בן עשרים ומאז ועד היום אין אדם שלא שמע עליו. אבי האסירים, רב המצורעים ועוד רבים הכינויים. האיש העניו שהיה מגיע בשבתות לבקר את המצורעים, שבחגים נסע לאלמנות ושכל ילד שפגש קיבל ליטוף ומילה חמה.

המוני סיפורים מספרים עליו אבל הוא עצמו לא כתב הרבה. אחד מכתביו המוכרים הוא פירוש למסכת אבות. מבין הכל מובן למה דווקא מסכת זאת. היא היחידה שמתמקדת בתיקון המידות ובטהרת הלב ולא בדינים הלכתיים.

ר' אריה היה אדם של לב. הלב הפועם שמזרים דם לכל חלקי הגוף. נותן כוחות לכל עם ישראל. כותב עליו הרב קוק שהיה רבו "אילו היו בדורנו שלושה יהודים כרבי אריה- היה המשיח בא...". בעז"ה שבימים אלו, בהם נולד ונפטר הרב אריה לוי, ניזכר טיפה בדמותו ונוסיף אור.

בערב פסח, לאחר חצות התדפק אחד השכנים על פתח ביתו של הרב וסיפר לו כי הבחין בסביבה בגנב שפרץ לקיוסק אלא שהוא חושש לצעוק שמא יתנבל לו אותו פורץ. רץ הרב לאותו מקום, ניגש את הפורץ, ליטף את ידו ולחש לו "בני, השכחת מה שכתוב בתורה- לא תגנוב?"

הסתכל הגנב בפניו של רב אריה, השפיל עיניו, הניח הסחורה שלקח ונפרד מהרב לשלום.



## כולם רוצים שירים פשוטים... הדסה לוי

לכל זמן ותקופה יש שיר. שיר שמלווה אותנו. יש שירים שכיף לשיר עם המשפחה בבית, שירים לנסיעה, שירים שמורידים דמעות וגם שיר שפשוט כיף לשיר במקלחת. בפינה זאת נעלה מידי חודש שיר עם נגיעה אישית. מוזמנים לשלוח בקשות...

בחודש ניסן נולד עם ישראל. איתו ביחד נולד גם העולם כולו.

רבי יהושע אומר: "מיניין שבניסן נברא העולם? שנאמר, ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ עושה פרי, איזהו חודש שהארץ מליאה דשאים ואילן מוציא פירות, הוי אומר זה ניסן" (בבלי מסכת ראש השנה)

עיקרון זה רמוז גם בשמו של החודש. חודש ניסן נקרא גם חודש האביב. אב ל"ב. ראשון לשניים עשר החודשים. גם השם ניסן מגיע מהמילה ניצן. תחילתה של הפריחה.

בשיר כמו עשב בניסן מתואר לנו מרוץ החיים. חליפות העיתים מיום ליום ומלילה ללילה כשמתחת לפני השטח ממשיך להתנגן לו שיר. שיר שמתוך השחיקה מביא תקווה להתאוששות, להתחדשות, לצמיחה ורעננות.

ימי ניסן הם ימים בהם הטבע כולו מתעורר. מרבדים ירוקים נפרשים בכל מקום. מה מבטא יותר מזה את הולדת העולם מחדש? אחרי שיעבוד מיצרים, אחרי החורף הקשה שעבר יש בשורה חדשה. מתוך החושך מציץ הנבט הקטן. בעבר נגאלו ישראל בחודש זה. בעז"ה השנה נגאל בו שוב.

## כמו עשב בניסן

מילים: רחל שפירא

לחן: מישה סגל

נקשר בכך הלחן הידוע  
שזימרתי עצומת עיניים  
תמצא אותי בנוף אחד צנוע  
ברצועה של ארץ ושמיים

יום אל יום נוסע

ליל בליל שוקע

רק שירנו בערשם

עד מחר שוב נתחדש

אפשר שנתאושש

כמו עשב בניסן

אצלי אין עב, רק אור כמו שטיח

שעליו תרחיב את צעדיך

תזכור כיצד עולם שלי הבטיח

לא לרצות לפרוח בלעדיך

יום אל יום...

תפקיד אצלי את רעש שעוניך

איש לא יעכב את בוא השחר

יפה לי הדלה בשושניך

שאותה הצלת מן הסחף

יום אל יום...



## שָׂאוּ - מְרוֹם עֵינֵיכֶם... - הפינה האסטרונומית- טל שלם

### מה בין תחושת הזמן לטלה?

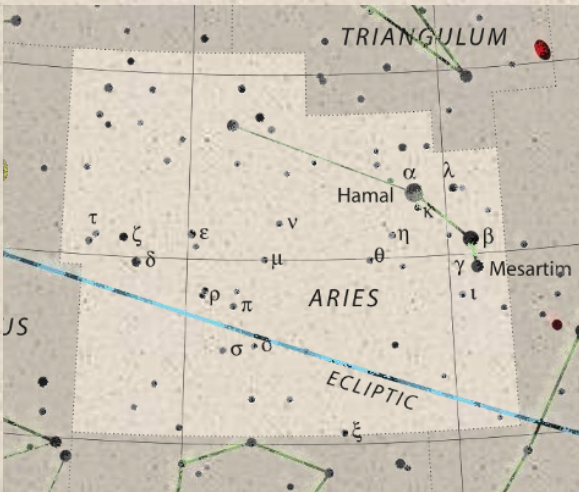
מזל טלה הינו הראשון בגלגל המזלות, והוא משוייך לאנשים שנולדו בין התאריכים 21 במרץ- 19 באפריל. ביהדות הוא מסמל את חודש ניסן, שבו, כך נאמר, עלתה מחשבתו של הקב"ה לברוא את העולם (מסכת ראש השנה דף י עמוד ב). בנוסף, מזל טלה שייך לשבט יהודה, המיוחס לחודש ניסן. זהו שבט של הובלה ומנהיגות, מה שמאפיין את בני המזל הזה.

טלה הוא אחד המוכרים והעתיקים בגלגל המזלות, והוא נבחר להיות הראשון מבין כוכבי המזלות, ממש כמו חודש ניסן, הראשון בחודשי השנה במקרא, וזאת משום שבעבר השמש נמצאה בו בנקודת השוויון האביבית, כך שהכוכב הבהיר שבו זרח מעט לפני זריחת השמש.

הכוכבים שאנחנו רואים בשמיים הם:

**α בטלה (המל)** - הוא ענק צהוב במרחק של כ-60 שנות אור, נקרא בערבית ראס אל המל, שהוא "ראש הכבש".

**β בטלה (שרטן)** - הוא כוכב לבן במרחק של כ-60 שנות אור, ושמו בערבית א-שרטאן, שפירושו "שני הסימנים".



א ויאמר ה' אל-משה ואֶל-אהרן, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר. **ב. החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.** ג. דברו, אֶל-כָּל-עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, **בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שֶׁה לְבֵית-אִבְתּוֹ--שֶׁה לְבֵיתוֹ,** ד. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--וְלָקַח הוּא וּשְׂכֵנוֹ הַקָּרֵב אֶל-בֵּיתוֹ, בְּמִכְסַת נֶפֶשׁ: איש לפי אָכְלוֹ, תִּכְסּוּ עַל-הַשָּׂה. ה. שֶׁה תָּמִים זָכַר **בֶּן-שָׁנָה,** יִהְיֶה לָכֶם; מִן-הַכִּבְשִׁים וּמִן-הָעִזִּים, תִּקְחוּ. **ו. וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת, עַד אַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה;** וְשַׁחֲטוּ אֹתוֹ, כָּל קֶהֳל עַדְתֵּי-יִשְׂרָאֵל--**בֵּין הָעֲרָבִים.**

שֶׁה = זהו טלה, כבש צעיר.

המצווה הראשונה שאנחנו מצווים מהקב"ה היא מצוות קידוש החודש - קידוש הלבנה וקידוש הזמן. הקב"ה נותן לנו באלו הפסוקים תאריכים, חודשים, שנים. אנחנו נותנים שמות ומשמעויות לזמן בחיינו, וכל זה מתרחש איפה? כשאנחנו במצרים, עבדים 260 שנה בעבודת פרך ע"י המצרים, לא רואים מימין ומשמאל, נעים במעגליות חוזרת במשך שנים בלי החשיבות של הזמן. לעבד נלקח הדבר הכי בסיסי, החופש שלו, והזמן שלו, ועם ישראל חי ככה תקופה ארוכה במצרים, בתודעה של עבדים. מה שאנחנו רואים בפסוקים אלה הם ניצנים קטנים שקשורים למהלך האלוקי של יציאת מצרים והלידה הגדולה בהיסטוריה של העולם - הלידה של עם ישראל, שמתחיל בקביעת זמן, בהחזרת השליטה של האנשים לידיים שלהם ולא של מי שמעביד אותם. החזרת החופש העצמי והיהודי שלהם.

ומי נבחר לסמן לנו על תחושת הזמן הזו שאנחנו מצווים עליה? השה, הטלה.

השה הוא החיה היחידה שאין לה חוש כיוון, והיא מסתובבת במעגליות חוזרת ונשנית - אחרי הצאן, אחרי הכבשים האחרות, אחרי עצמה. היא עושה שוב ושוב את אותו מסלול ואותו הדבר, אחרי מנהיג אחד, ואיתה כל העדר השלם סובבים וסובבים. ומה אנחנו עושים איתו? לוקחים את השה ומקריבים אותו לשם השם ולשם מצוות קידוש החודש - זמן חשוב ומיוחד שניתן לנו עם כל נקודות הזמן במעגל השנה, זמן של התחדשות והתחלה מחדש, מחזוריות חדשה, ואנחנו מקריבים את השה וכמו נומרים - אנחנו מפסיקים את המעגל הזה שאנחנו לא לוקחים בו אחריות, בדיוק כפי שהיינו בשעבוד מצרים. אנחנו לוקחים את הסמל של המעגליות החוזרת ונשנית, ומקריבים אותו למען החופש והחירות היהודית שלנו, שהיא ההפך ממעגליות- היא **ישראל** - ישר ואל.

(דברים מתוך שיעורו של הרב חגי לונדין)

